

Неофициален превод от английски език

Изх. №: О-18-097
2 ноември 2018 г.

До:
Цветя Караянчева
Председател на Народното събрание на Р. България

До:
Цветан Цветанов
Председател на Парламентарна група на ПП ГЕРБ

До:
Корнелия Нинова
Председател на Парламентарна група „БЦП за България“

До:
Волен Сидеров
Председател на Парламентарна група „Обединени патриоти“

До:
Мустафа Карадайъ
Председател на Парламентарна група „Движение за права и свободи“

До:
Гергана Стефанова
Председател на Парламентарна група на ПП Воля

До:
Ангел Исаев
Член, нечленуващ в ПГ

До:
Спас Панчев
Член, нечленуващ в ПГ

Копие до:
Данаил Кирилов
Председател на Комисия по правни въпроси
Народно събрание на Р. България

До:
Членовете на Комисия по правни въпроси
Народно събрание на Р. България

Относно: Становище на УНИЦЕФ по допълненията в чл. 386 от НПК, предвидени в ЗИД на Наказателния кодекс

Уважаема госпожо Караянчева,

Уважаеми госпожи и господа народни представители,

Обръщам се към Вас във връзка с приетия на първо четене законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс от 25.10.2018 г. (сигнатура 802-01-36), с който посредством т. 5 от Преходните и заключителни разпоредби се прави промяна в разпоредбите на Глава тридесета от НПК – Особени правила за разглеждане на дела за престъпления, извършени от непълнолетни.

Смятам, че предложените текстове и създаването на ал. 5 и 6 в чл. 386 от НПК не са съобразени с международните стандарти по отношение на третирането на непълнолетни лица в рамките на наказателното производство и не могат да бъдат мотивирани с транспонирането на Директива 2013/48/ЕС от 22 октомври 2013 година относно правото на достъп до адвокат в наказателното производство и в производството по европейска заповед за арест и относно правото на уведомяване на трето лице при задържане и на осъществяване на връзка с трети лица и консулски органи през периода на задържане (наричана по-долу „Директивата“).

Формулировката на член 5, параграф 3 от Директивата не създава задължение държавите непременно да предвидят временна дерогация на прилагането на правата по параграфи 1 и 2: „3. Държавите членки могат да използват временна дерогация от прилагането на правата по параграфи 1 и 2, когато това е обосновано предвид конкретните обстоятелства по делото от някоя от следните наложителни причини:

- а) когато е налице неотложна необходимост да се предотврати настъпването на тежки неблагоприятни последици за живота, свободата или физическата неприкосновеност на лице;
- б) когато е налице неотложна необходимост да се предотврати ситуация, при която наказателното производство би могло да бъде сериозно възпрепятствано.

4. Когато държавите членки използват временна дерогация от прилагането на правото по параграф 2, те гарантират, че за задържането на детето без неоправдано забавяне се уведомява отговорен за закрилата или благосъстоянието на децата орган.“

Директивата в нейната цялост – съображение 55 от преамбюла, член 5, параграф 2 и параграф 3 и член 14 не създава изискване за въвеждане на временна дерогация.

Параграф 2 изрично регламентира задължението на държавите за уведомяване на носителя на родителските права, когато дете е задържано: „2. Когато заподозреният или обвиняемият е дете, държавите членки гарантират, че носителят на родителски права върху детето се уведомява при първа възможност за задържането и за основанията за това, освен ако това би противоречало на най-добрия интерес на детето, като в такъв случай се уведомява друг подходящ възрастен. За целите на настоящия параграф за дете се счита всяко лице на възраст под 18 години.“

Докато параграф 3 създава възможност, но не и изискване, държавите да въведат временна дерогация на правото на уведомяване, то параграф 2 създава задължение държавите да гарантират това право като единственото изключение, което Директивата изисква да се предвиди, е когато уведомяването на родителите не би било в най-добър интерес на детето. Дори в този случай обаче съществува задължение за уведомяване на друг „подходящ“ възрастен.

В съответствие с член 24, параграф 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз, когато деца са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство или са субект на производство по европейска заповед за арест, държавите-членки следва да гарантират, че най-добрият интерес на детето е винаги от първостепенно значение. Именно запазването на най-добрия интерес на детето може да аргументира временна дерогация на правото на уведомяване на родителите, но точно тази хипотеза не е уредена в предложената промяна на чл. 386 от НПК.

Предложеното изменение не само че не създава гаранции за спазване на най-добрия интерес на детето, а приемането му би влошило високите стандарти на защита, които са предвидени в момента в Особените правила за разглеждане на дела за престъпления, извършени от непълнолетни в НПК. Такова изменение би било в противоречие със самата Директива, която в член 14 регламентира, че „Нищо в настоящата директива не се тълкува като ограничение или дерогация от което и да е от правата и процесуалните гаранции, предоставени съгласно Хартата, ЕКПЧ и други разпоредби на международното право в тази област или правото на държава членка, която осигурява по-високо ниво на защита.“

Имайки предвид член 14 и съображение 55 от Директивата, предвиденото допълнение на чл. 386 от НПК не само не гарантира интересите на децата, но е и отстъпление от стандартите, предвидени в Особените правила за разглеждане на дела за престъпления, извършени от непълнолетни.

Приетото на първо четене допълнение на чл. 386 от НПК противоречи и на други международни стандарти, свързани с третирането на деца в наказателния процес, които създават задължение за уведомяване на носителите на родителска отговорност незабавно.

Правило 10.1. от Правилата на ООН относно минималните стандарти за осъществяване на правосъдие по отношение на ненавършили пълнолетие лица (Пекински правила) регламентира, че „При задържане на лице, ненавършило пълнолетие, неговите родители или настойник (попечител) незабавно се уведомяват за задържането, а когато незабавното уведомяване е невъзможно, родителите или настойникът трябва да се уведомят във възможно най-къс срок.“

Правило 22 от Правилата на ООН за закрила на непълнолетните лица, лишени от свобода на свой ред предвижда, че „Информацията за приемането, за самото заведение (за задържане/лишаване от свобода), за преместването и освобождаването следва да бъде незабавно предоставена на родителите и настойниците (попечителите) или на най-близкия роднина на съответното ненавършило пълнолетие лице.“

Правилата на ООН относно минималните стандарти за осъществяване на правосъдие по отношение на ненавършили пълнолетие лица и Правилата за закрила на непълнолетните лица, лишени от свобода нямат задължителен характер, но те задават минималните стандарти за третиране на деца в наказателното производство, отразяват материално-правните и процесуално-правните гаранции за справедлив процес, регламентирани в Международния пакт за гражданските и политическите права, в Конвенцията на ООН за правата на детето и

Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и следва да се съобразяват и прилагат от държавите.

Вярвам, че правата и най-добрите интереси на детето следва да бъдат от първостепенно съображение при планиране и осъществяване на всяка реформа в областта на наказателноправната политика на Р. България и се надявам да вземете предвид горепосоченото при гласуването на предложените текстове за допълнение на чл. 386 от НПК.

С уважение,

Д-р Джейн Муита
Представител на УНИЦЕФ в България

Ref. №: O-18-097
2nd November 2018

To:
Tsveta Karayancheva
Chairperson of the National Assembly of the Republic of Bulgaria

To:
Tsvetan Tsvetanov
Chairperson of Parliamentary Group of PP “GERB”

To:
Korneliya Ninova
Chairperson of Parliamentary Group “BSP for Bulgaria”

To:
Volen Siderov
Chairperson of Parliamentary Group “United Patriots”

To:
Mustafa Karadayi
Chairperson of Parliamentary Group “Movement for Rights and Freedoms”

To:
Gergana Stefanova
Chairperson of Parliamentary Group of PP “Volya”

To:
Angel Isaev
Member, Non-members of the Parliamentary Groups

To:
Spas Panchev
Member, Non-members of the Parliamentary Groups

Copy to:
Danail Kirilov
Chairperson of the Committee on Legal Affairs
National Assembly of the Republic of Bulgaria

To:
The Members of the Committee on Legal Affairs
National Assembly of the Republic of Bulgaria

Regarding: UNICEF position on the proposed amendments of Article 386 of the Criminal Procedure Code

Dear Mrs. Karayancheva,

Dear Members of Parliament,

I am addressing you with regard to the bill for Amendment and Supplement of the Criminal Code of 25 October 2018 (Ref. No 802-01-36), which was adopted at first reading, introducing a change, through paragraph 5 of the Transitional and Final Provisions, in Chapter Thirty of the Criminal Procedure Code (CPC), Special Rules for Hearing of Cases for Crimes Committed by Under-aged Offenders.

I believe that the drafted supplements to Article 386 of CPC do not comply with the international standards for the treatment of minors in criminal proceedings and they cannot be justified with the transposition of Directive 2013/48/EU of 22 October 2013 on the right of access to a lawyer in criminal proceedings and in European arrest warrant proceedings, and on the right to have a third party informed upon deprivation of liberty and to communicate with third persons and with consular authorities while deprived of liberty (hereinafter referred to as “the Directive”).

Article 5(3) of the Directive does not obligate Member States in any way to temporarily derogate from the application of the rights set out in paragraphs 1 and 2:

“3. Member States **may temporarily derogate** from the application of the rights set out in paragraphs 1 and 2 where justified in the light of the particular circumstances of the case on the basis of one of the following compelling reasons:

(a) where there is an urgent need to avert serious adverse consequences for the life, liberty or physical integrity of a person;

(b) where there is an urgent need to prevent a situation where criminal proceedings could be substantially jeopardised.”

The Directive in its entirety, i.e. Consideration 55 in the preamble, Article 5(2) and (3) and Article 14 does not require the introduction of a temporary derogation.

Paragraph 2 clearly sets out the obligation of Member States to ensure that the holder of parental responsibility is informed as soon as possible of the deprivation of liberty:

“2. If the suspect or accused person is a child, Member States shall ensure that the holder of parental responsibility of the child is informed as soon as possible of the deprivation of liberty and of the reasons pertaining thereto, unless it would be contrary to the best interests of the child, in which case another appropriate adult shall be informed. For the purposes of this paragraph, a person below the age of 18 years shall be considered to be a child.”

Whereas paragraph 3 creates a possibility, but does not set a requirement for Member States to temporarily derogate the right to information, paragraph 2 obligates Member States to guarantee that right and the only exception that the Directive requires refers to the cases in which the provision of information on the deprivation of liberty to the holder of parental responsibility would be contrary to the best interests of the child. Even in such cases, however, there is still the obligation to inform another “appropriate” adult.

In accordance with Article 24(2) of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, when children are suspected or accused in criminal proceedings or they are subject to European arrest warrant proceedings, Member States have to ensure that the best interests of the child are always a primary consideration. Hence, it is the protection of the best interests of the child that might justify a temporary derogation of the rights of parents to be informed but this particular case is not covered by the proposed amendment to Article 386 CPC.

On the contrary, the proposed amendment not only fails to ensure the consideration of the best interests of the child but it would also, if adopted, diminish the safeguards of the best interests of the child and the high standards of protection that are currently set out in the Special Rules for Hearing of Cases for Crimes Committed by Under-aged Offenders. Taking into consideration Article 14, which states: “Nothing in this Directive shall be construed as limiting or derogating from any of the rights and procedural safeguards that are ensured under the Charter, the ECHR, or other relevant provisions of international law or the law of any Member State which provides a higher level of protection”, the proposed amendments contravene the Directive itself.

The amendment to Article 386 CPC contravenes other international standards related to the treatment of children in criminal proceedings, which create the obligation for the State to inform the holder of parental responsibility as soon as possible in cases of deprivation of liberty.

Rule 10.1 of the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (“The Beijing Rules”) reads as follows: “Upon the apprehension of a juvenile, her or his parents or guardian shall be immediately notified of such apprehension, and, where such immediate notification is not possible, the parents or guardian shall be notified within the shortest possible time thereafter.”

Rule 22 of the United Nations Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty reads that “the information on the admission, place, transfer and release should be provided without delay to the parents and guardians or closest relative of the juvenile concerned”.

Although they are not binding, the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice and the United Nations Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty set out the minimum standards for the treatment of children in criminal proceedings and reflect the substantive and procedural legal safeguards for a fair trial, as set out in the International Covenant on Civil and Political Rights, the United Nations Convention on the Rights of the Child and the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, and hence Member States should comply with them and apply them.

I believe that the rights and best interests of the child should be a primary consideration in the planning and implementation of any reform in the area of criminal justice in Bulgaria. I hope that you would kindly take into account UNICEF’s position while deliberating on the amendments to Article 386 CPC.

Yours sincerely,

Jane Muita
UNICEF Representative in Bulgaria